

התועלת החברתית להשקעה (SROI) של פעילות הליווי בעמותת פעמונים, 2022

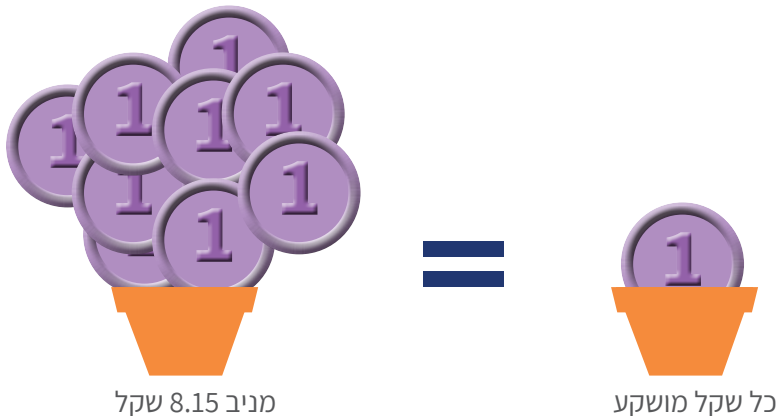
חוקרים: פרופ' אביה ספיבק, ראש המרכז לפנסיה, ביטוח ופסיכולוגיה כלכלית באוני' בן גוריון,
ד"ר ירון להב מהמחלקה למנהל עסקים באוני' בן גוריון.

מספר גורמים אחראיים לכך שבמהלך העשורים האחרונים, מגדילים משקי הבית בישראל את ההוצאות מעבר ליכולותיהם הכלכליות וכתוצאה מכך נכנסים לחובות. התנהלות כלכלית לא נכונה גובה מחיר, גם למשק הבית הנקלע לחוב, וגם לציבור. עמותת פעמונים עוסקת בשיפור מצבן הפיננסי של משפחות על ידי ליווי, הממומן באמצעות תרומות.

מצאנו כי תהליך הליווי בעמותת פעמונים מחזיר את ההשקעה ואף יותר.

כל שקל המושקע בתהליך הליווי מניב תועלת המוערכת ב-8.15 ₪

בנוסף לתועלת שאינה ניתנת למדידה.

התחשיב התבסס על בסיס נתונים של 2,912 משפחות שהחלו תהליך ליווי בעמותת פעמונים, לא לפני תחילת 2016, וסיימו את הליווי לא אחרי סוף 2021, ונערך ביחס לתרומות שקיבלה עמותת פעמונים בשנים אלה בהן נעשה שימוש למימון תהליך הליווי.

במסגרת החישובים מצאנו כי תהליך הליווי הממוצע נמשך כ-8.4 חודשים.

חישוב התועלת מתבסס על התועלת הישירה למשפחה ועל התועלת העקיפה לציבור. התועלת הישירה מתבטאת בהגדלת ההפרש שבין ההכנסות להוצאות על פני זמן.

התועלת העקיפה מתבטאת בהגדלת ההכנסות הציבוריות או הקטנת ההוצאות הציבוריות.

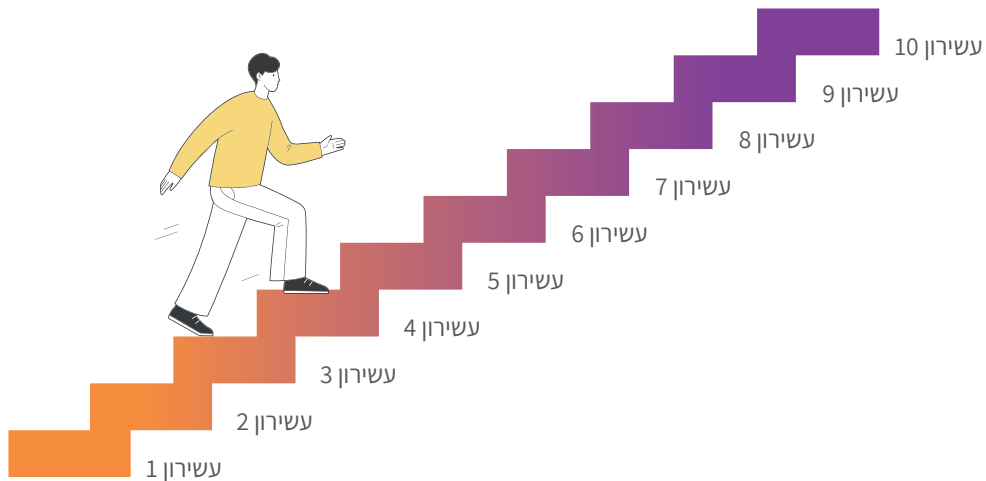
בחישוב התועלת החברתית, הפרדנו בין תועלת חברתית ישירה לבין תרומה עקיפה באופן הבא:

- **תועלת ישירה** כללה את ההטבה הכספית שקיבלו המשפחות המלוות כתוצאה מהליווי, והיא נמדדה כהפרש בין היתרה הכספית של המשפחה בסוף הליווי ובתחילתו (היתרה היא ההפרש בין ההכנסות להוצאות). התועלת שהתקבלה למשפחה עומדת על 4,812 ש"ח לחודש.
- **תועלת עקיפה** כללה את הירידה בהוצאות הציבוריות כתוצאה מהליווי, וכללה הוצאות בריאות (כולל בריאות נפש), גידול בהכנסות ממסים כתוצאה מהגדלת הכנסות, שינוי בתשלום קצבאות והשפעה עתידית על הכנסה של הילדים במשפחה.

פעמונים

מגלים אחריות

• **מצאנו עוד,** כי תהליך הליווי גורם למשפחה ממוצעת הנמצאת באחד משמונת העשירונים הראשונים לטפס עשירון אחד. לדוגמא, משפחה שהתחילה ליווי עם רמת הכנסה שממקמת אותה בעשירון רביעי, ככל הנראה תסיים את הליווי בעשירון החמישי. משפחות שהחלו את הליווי בשני העשירונים העליונים ישמרו על מיקומן בסוף הליווי.

• בנוסף 142 משפחות החלו את הליווי מתחת לקו העוני, ו-79 סיימו אותו מעל לקו העוני.

רוב התועלת מתהליך הליווי היא ישירה, והיא מהווה כ-85.6% מסך התועלת. חלק מהתועלת העקיפה מושפע באופן שלילי מהגידול בקצבאות של המשפחות. גידול זה נובע מתהליך מיצוי זכויות – המהווה חלק מתהליך הליווי – בו מונחות המשפחות לבחון אם מגיעות להן קצבאות שלא ידעו עליהן.

נמצא שהשקל המושקע בתוכנית הליווי מניב 8.15 שקלים בחישוב שנתי, ובהנחה שהשפעת ההשקעה היא ארוכת טווח.

